

Nyheter från ProAgria
Ålands Hushållningssällskap

Grönsaksodlare!

Nu efter den heta sommaren, med mycket bevattning i odlingarna, är det viktigt att ha koll på kväveinnehållet i jorden, så att inte för mycket har urlakats på lätta jordar. Eller tvärtom, på mullrika jordar kan det hända att det har frigjorts väldigt mycket kväve på grund av värmen. Så för att veta om övergödning är nödvändig eller inte, är det bra att göra ett nitratprov.

Hushållningssällskapets rådgivare kan komma ut till odlingen och ta jordprover, analysera dem med nitratsticka och sedan ge gödslingsrekommendationer utifrån det.

Vi har också utrustning för att mäta pH och ledningstal.

Tjänsten kostar 48€/h + moms.

Kontakta trädgårdsrådgivare Pernilla Gabrielsson för mer info;

Tel. 329 647

Mobil 0457 382 3070

pernilla.gabrielsson@landsbygd.ax

ÖPPET HUS

Tisdag 24 augusti kl.18.30

Samling utanför Ålands Försöksstation
i Jomalaby

Visning av Ekologiska försök
i spannmål, grönsaker och potatis
- Kaffeservering -

Ålands Försöksstation

Tel. 329 650, www.forsok.ax

Tel. 329 800, www.landsbygd.ax

FÖRSÖKSRESULTAT

Årets försöksresultat publiceras fr.o.m. i år på vår webb-sida: www.forsok.ax

De första resultaten hittar du redan nu:

Baby Leaf sallat i växthus

Ekologisk nypotatis i växthus

Försöksresultaten kommer inte som trycksak i fortsättningen, utan endast på internet. Publiceringen på webb-sidan är under utveckling, och vi hoppas ni har överseende med det.

Vi tar gärna emot era synpunkter som kan göra resultatpubliceringen bättre.

Har du inte tillgång till internet, vänligen kontakta oss så får även du ta del av våra försöksresultat.

Ålands Försöksstation

Tel. 329 650, www.forsok.ax

Kokomfortabla och lättarbetade stallar i Kanada

I mars var jag på en resa arrangerad av Maito Suomi till Kanada. Målet var att vi skulle lära oss mer om byggnadslösningar. I Kanada finns 10 000 mjölkgårdar med totalt 978 400 mjölkkor, i snitt 72 kor per gård. De flesta producerar sitt egna foder som består av främst majsensilage och lucern. Soja och andra proteinfoder köps in. I regel betar inte lösdriftskorna där eftersom växtslagen inte lämpar sig för det riktigt och så är sommarklimatet mycket hetare än hos oss.

I Kanada har man ett kvotsystem som skyddar priset vilket ger gårdarna god ekonomi och möjlighet att bygga, men tyvärr hindrar systemet även en viss utveckling då det är svårt att få tag i kvoter. Mjölkspriset ligger på ca 58 cent/l (3,8 % fett, 3,2 % protein). Hälften går till rörliga kostnader och en fjärdedel till kvoten, vilket ger en ren vinst på ca 15 cent.

Den genomsnittliga byggkostnaden ligger mellan ungefär 5000-5800 euro per koplats (exkl. ung-djuren).

De 14 gårdar vi besökte var alla relativt nybyggda och av varierande storlek från 60 kor till 1000. Det typiska nybyggda stallet i Kanada är en lösdrift med öppna långsidor med gardin och isolerat tak. Gångarna är breda och båsen stora. Klimatet var mycket bra i stallarna även om det där blir mycket kallare på vintrarna och varmare på somrarna än hos oss. På somrarna används fläktar och sprinklers för att svalka korna. Även kalvarnas stallar var prioriterade och väldigt luftiga och trevliga. Fortfarande finns det en del uppbunda kor i Kanada men de minskar stadigt. Idag finns ca 200 robotgårdar och 50 % av de som bygger nytt bygger med robot.

Alla ladugårdar vi besökte hade kokomfort som första prioritet samt var lättjobbade. Ett exempel på en extremt lättjobbad gård var Duizer Farms som ägdes av Arie Duizer med familj. Ladugården hade två robotar och Arie jobbade själv i ladugården med 120 mjölkkor, sinkor, semineringsfärdiga kvigor och kalvar upp till två månaders ålder bara 35 timmar i veckan. Robotarna gör ju mycket av arbetet, men han har även nytta av de låsbara grindarna vid foderbordet. På morgonen låste han fast alla djuren där och sorterade ut de kor som skulle göras något specifikt med. Att all djurhantering sköts i samma stall underlättar. Ladugården var även enkel att köra igenom för ströning och utfodring.

Vår ena guide Jack Rodenburg ritade stallar för DairyLogix och har en stor erfarenhet av systemlösningar i kostall. Hans ledord vid stallbyggen är som följer:

- 1) Kokomfort
- 2) Arbets effektivitet
- 3) Kostnad/värde
- 4) Utökningsbart

Kokomfort och arbets effektiviteten hänger ihop – har man friska kor leder det till 20 % mindre jobb. Med kostnad/värde menade han att något som är fel – hur billigt det än är – blir dyrt, och tvärtom. Gården måste kunna utökas, han sa att han alltid ritade stallet dubbelt så stort och sedan klippte bort den senare delen – så att man säkert inte satt gödseltanken där en eventuell utbyggnad kommer. Vi lärde oss otroligt mycket på denna resa, mycket mer än som ryms i en liten artikel, så tveka inte – ta kontakt om ni vill höra mer!

Tina Danielsson, Ålands Hushållningssällskap,
Tel. 0457 342 1040

Skördefesten på Åland 2010

Öppna Gårdar

Fredag och lördag 17 – 18 september kl 11 - 22

Marknad vid Ålands Landsbygdscentrum

Söndag 19 september kl 11 - 16

Ålänningarnas populäraste evenemang!

Skördefesten lockar till spännande möten – konsument möter producent, ung möter gammal och stadsbo möter bonde.

Syftet med Skördefestens är att öka försäljningen av och stärka förtroendet för åländska produkter.

Skördefesten 2009:

- Omsättningen hos försäljarna: ca 163 000 euro
- 44 000 besök gjordes på Öppna Gårdar av 9 000 personer
- Man besökte 4,8 gårdar i medeltal
- 6 000 personer besökte Marknaden
- Totalt 15 000 besökare på hela Skördefesten
- Ca 1 300 personer var engagerade i Skördefesten, varav ca 120 var försäljare
- Minst 14 bussar från Sverige och Finland besökte Skördefesten

Gästernas kommentarer om Skördefesten

- Tänk att så många gör så mycket
- Bemötandet fullständigt fantastisk
- Fin helhetssyn av Ålands matproduktion
- Härligt med inblick i bondelivet, kul att se djur
- Mycket kul för barnen - hopp i halmen jättekul
- Vackert och äkta iordningställda gårdar
- Bra att kunna köpa närproducerat från Åland, inget krimskrams
- Goda äppel och välskötta gårdar, blir bara bättre och bättre, det är en helg man längtar efter, ordna ni så kommer vi, en glad helg, bättre än julafton, tusen tack till alla gårdar – ni är guld värda, nya ställen – nya bekantskaper, en stor eloge till alla som ställer upp – tack för att ni finns!

Läs mer om programmet på www.skordefest.ax

Lena Brenner
Landsbygdsutvecklare, tel. 329 670

Ålands
Landsbygdscentrum

SE ÖVER SÄKERHETEN FÖR BARNEN PÅ GÅRDEN

Bara en påminnelse från den svenska kampanjen Säkert Bondförnuft som i år har fokus på Barnens säkerhet på gården:

Ifjol somras dog 4 barn i lantbruksolyckor i Sverige.

Det gäller att tänka på barnens säkerhet hemma på gården. Gården är inte bara arbetsplats utan även lekplats. Detta, i kombination med att barnen oftare är med i arbetet inom jordbruket än i andra sektorer, gör att riskerna för barnen ökar. Det gäller att se upp extra noga.

Det farligaste för barnen är traktorerna. Tänk på att barnen ska sitta säkert och vara fastspända när de åker i traktorn. De ska INTE åka i skopan!

Det är också viktigt att tänka på att inte ha barn lekandes där traktorer kör då barn och ungdomar kan ha svårt att uppfatta varifrån ljudet kommer – avlägsnar den sig eller kommer den? Att lära sig tolka vad ögat ser och att bedöma avstånd, hastig-

het på föremål i rörelse kräver mognad. Barn kan även ha ett begränsat vidvinkelseende. Den vuxne kan också ha svårt att se men det finns utrustning som kan hjälpa att se döda vinklarna ur maskinen. Detta kan vara en idé att skaffa om man har mycket barn springandes på gården.

Det är också viktigt att se över är att alla urin- och gödselbrunnar är inhägnade och att alla brunnar är täckta med säkra brunnslock.

Notera även risken med silotorn, upplag av storbalar, kemikalier och stora djur. Ofta har gårdens egna barn lärt sig vad som är farligt men har de kompisar på besök så är det inte säkert att de har koll.

Vi vill inte ha några olyckor med åländska barn!

Ålands Hushållningssällskap
Tina Danielsson, tel 329 680

Hej!

Som många säkert har märkt började jag i maj jobba igen efter min vårdledighet. Jag jobbar 80% och är ledig på onsdagar tillsvidare.

Just nu är det inom trädgårdsrådgivningen aktuellt med mognadstester på äpple samt nitratprover i grönsaksodlingar. Även frågor om kvalitet och sortering av trädgårdsprodukter är ju aktuellt.

Har ni frågor, tveka inte att ta kontakt!

Pernilla Gabrielsson
Trädgårdsrådgivare

Tel. 329 647
Mobil 0457 382 3070
pernilla.gabrielsson@landsbygd.ax

Nu har vi vågceller!

**Vi har införskaffat vågceller
som ni kan hyra hos oss.**

De kan användas till att:

- väga balar (för att ha koll på utfodringen eller hur mycket foder det är man säljer)
- väga plansilo-block
- väga djur (ihop med något lämpligt djuren kan gå upp på)

Den tål upp till 2 ton.

Ni bokar den hos Tina Danielsson tel. 329 680.

Pris för 1 dygn: 25 euro

TIPS! När ni väger balarna kan ni på samma gång be oss kolla ts-halten i fodret (vi har tillgång till torkugn) för en så korrekt utfodring som möjligt!